

В Україні створили пам'ятку для осіб, постраждалих від торгівлі людьми

Повномасштабна збройна російська агресія порушила фундаментальні норми й принципи міжнародного права та загострила актуальність проблеми торгівлі людьми в Україні.

Кабінет Міністрів України 02 червня 2023 року затвердив Державну цільову соціальну програму протидії торгівлі людьми на період до 2025 року. Програма має вдосконалити механізм запобігання торгівлі людьми, підвищити ефективність виявлення осіб, які вчиняють злочини, пов'язані з торгівлею людьми, а також забезпечити захист прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та надати їм допомогу.

Національна соціальна сервісна служба України розробила пам'ятку для осіб, постраждалих від торгівлі людьми, а також для посадових осіб, відповідальних за встановлення статусу такої особи.

Публікуємо пам'ятку для осіб, постраждалих від торгівлі людьми, а також для посадових осіб, відповідальних за встановлення статусу такої особи.

ПАМ'ЯТКА

для осіб, постраждалих від торгівлі людьми /
посадових осіб, відповідальних за встановлення
статусу такої особи

Що таке торгівля людьми

Торгівля людьми - це порушення прав людини, при якому її експлуатують з метою отримання вигоди.

Постраждалими вважаються особи, які потрапляють у трудове, сексуальне або домашнє рабство.

Це лише кілька з багатьох видів такої торгівлі

Форми торгівлі

- Примусова праця
- Рабство
- Звичайі подібні до рабства чи підневільного стану
- Втягнення у злочинну діяльність
- Використання у жебрацтві
- Використання у порнобізнесі
- Усиновлення (удочеріння) з метою наживи
- Сексуальна експлуатація
- Продаж дитини
- Примусова вагітність
- Проведення дослідів над людиною без її згоди
- Вилучення органів у людини
- Залучення у боргову кабалу
- Використання у збройних конфліктах (використання осіб, що знаходяться у підневільному стані іншої особи для виконання нею бойових завдань пов'язаних з поваленням державної влади або порушення суверенітету і територіальної цілісності держави)

Індикатори визначення, що людина є постраждалою

- ☐ Невідповідність умов праці або надання послуг обіцяним
- ☐ Обмеження у вільному пересуванні
- ☐ Заборона вільно спілкуватися з рідними
- ☐ Застосування насильства або погроз
- ☐ Вилучення паспортів, інших документів
- ☐ Примушування до виконання роботи або надання послуг
- ☐ Утримування заробітку або невиплата його взагалі
- ☐ Змушування виплачувати неіснуючі борги
- ☐ Змушування жебракувати або займатися протиправною діяльністю
- ☐ Використання у збройних конфліктах проти волі

Якщо Вас стосується хоча б два пункти - Ви є особою, що постраждала від торгівлі людьми

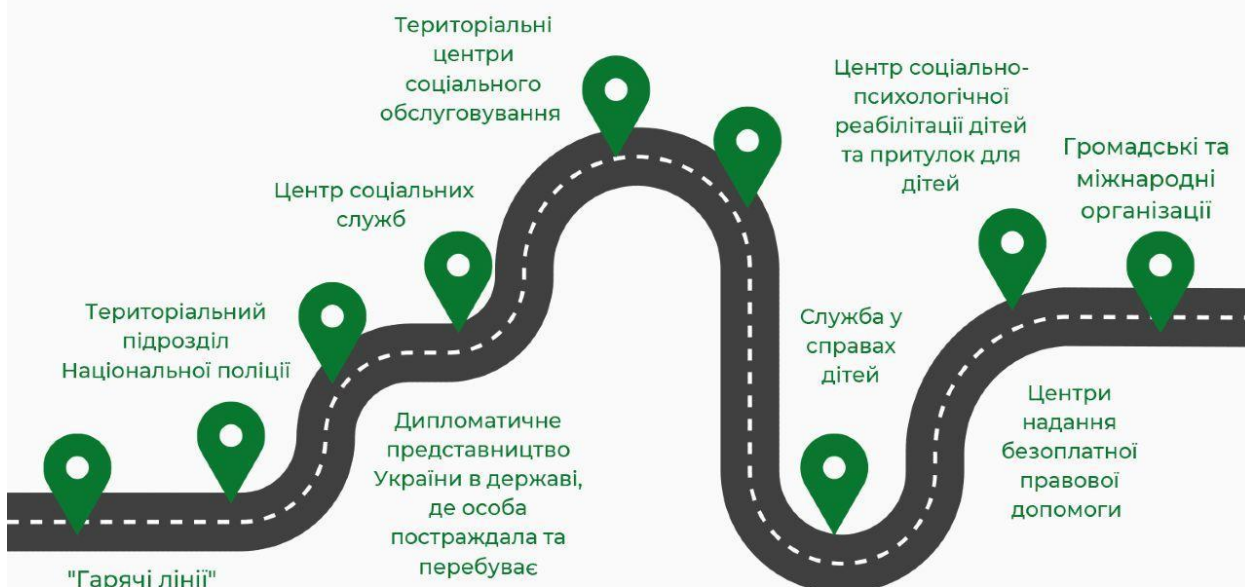
Види допомоги, що може отримати особа

*виплата матеріальної допомоги здійснюється одноразово у розмірі трьох прожиткових мінімумів для відповідної категорії осіб, установлених на момент звернення особи за матеріальною допомогою

КАРТА ДОПОМОГИ

Установи, до яких можна звернутися за допомогою особи, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми

Розмір прожиткового мінімуму з 01.01.2023 становить:

2 272 ГРН.

для дітей віком до 6 років

2 833 ГРН.

для дітей віком від 6 до 18 років

2 684 ГРН.

для працездатних осіб

2 093 ГРН.

для осіб, які втратили працездатність

Виплата одноразової допомоги у розмірі трьох прожиткових мінімумів здійснюється **виключно особи**, яка має статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми

Для проведення процедури встановлення статусу особи, постраждалої від торгівлі людьми слід звернутися до **структурного підрозділу місцевої державної адміністрації**

Права особи, яка звернулася для встановлення статусу постраждалої особи

- Особа, яка вважає себе постраждалою від торгівлі **має право** звернутися до місцевої державної адміністрації із заявою про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та до органів внутрішніх справ щодо захисту прав і свободи.
- Особа, яка звернулася для встановлення статусу особи, **має право** до прийняття рішення про встановлення такого статусу на забезпечення особистої безпеки, поваги, а також на безоплатне одержання:

ІНФОРМАЦІЇ щодо своїх прав та можливостей, викладеної мовою, якою володіє така особа

ДОПОМОГИ: медичної, психологічної, правової та іншої, незалежно від місця проживання

РОЗМІЩЕННЯ у закладах допомоги для осіб, які постраждали від торгівлі людьми (тимчасово)

Надання допомоги іноземцю або особі без громадянства

- Іноземці або особи без громадянства **має право** на безоплатне отримання послуг перекладача та тимчасове перебування в Україні в порядку, встановленому законодавством (до прийняття рішення про встановлення статусу особи)
- Така особа: отримує довідку, що підтверджує факт звернення за встановленням такого статусу і відкриття відповідної процедури та є підставою для реєстрації в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері реєстрації фізичних осіб

Надання допомоги дітям

- Держава надає допомогу дитині**
з моменту, коли з'явилися підстави вважати, що вона постраждала від торгівлі і до повного завершення реабілітації дитини
- Після отримання інформації про дитину,**
місцева адміністрація невідкладно встановлює особу дитини, оцінює обставини і приймає план першочергових заходів допомоги до встановлення її статусу
- У разі, якщо дитина має статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування,**
місцева державна адміністрація невідкладно вирішує питання влаштування дитини до закладів соціального захисту, притулків для дітей та центрів соціально-психологічної реабілітації дітей
- Центри реабілітації, притулки та заклади освіти, охорони здоров'я**
розробляють та реалізують індивідуальні програми допомоги. Суб'єкти взаємодії у сфері протидії торгівлі людьми забезпечують права постраждалих дітей

Процедура набуття та встановлення статусу особи передбачає такі етапи:

01

ПОДАННЯ ЗАЯВИ

за місцем перебування до місцевої державної адміністрації

- Якщо постраждала особа не володіє українською мовою така заява заповнюється за участю перекладача
- Для встановлення статусу дитині заява подається до місцевої держадміністрації її законним представником або собою, якій стало відомо про таку дитину
- Іноземцві або особи без громадянства у разі подання заяви до місцевої держадміністрації видається протягом двох робочих днів довідка про звернення для встановлення статусу, яка є підставою для звернення до територіальних органів або підрозділів ДМС для реєстрації

02

ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ *

працівником держадміністрації протягом 3-ох днів після отримання заяви

- У процесі співбесіди складається опитувальний лист, з пунктами якого треба ознайомитись та підписати його
- Якщо особа не згодна з будь-якою інформацією, вона має право надати свої письмові зауваження. За можливості особі треба буде надати інші документи та матеріали щодо наявності підстав для встановлення статусу:
 - ✓ копії проізовних документів
 - ✓ довідку про перетин кордону
 - ✓ витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань
 - ✓ заяву до поліції та відповіді
 - ✓ медичні висновки тощо
- Якщо постраждала особа - дитина або неісїздатна особа, то такі особи мають право на залучення до співбесіди перекладача, психолога, педагогічного працівника чи адвоката, про що робиться відмітка в опитувальному листі
- Якщо постраждала особа в заяві зазначила потребу в притулку та допомозі, держадміністрація, а також суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, невідкладно здійснюють заходи щодо забезпечення надання такій особі притулку, медичної, психологічної та іншої допомоги.
- У разі неможливості проведення співбесіди з постраждалою особою через її хронічне психічне захворювання, тимчасовий розлад психічної діяльності, недоумство або інший хворобливий психічний стан чи малолітство, посадова особа заповнює опитувальний лист на підставі особистих спостережень, показань свідків або інших даних.
- Посадова особа оформлює розписку про нерозголошення відомостей, отриманої під час співбесіди, згідно з формою, затвердженою Мінсоцполітики

*під час співбесіди можуть бути присутні родичі особи, яка вважає себе постраждалою

Особа, яка подала заяву та пройшла співбесіду, чекає поки уповноважені органи та їх посадові особи вчинять наступні дії:

■ Оформляється облікова картка постраждалої особи

(посадова особа оформляє її протягом двох робочих днів. Крім того, облікова картка особи може бути оформлена без співбесіди, яка є цивільним позивачем у кримінальному провадженні, або особи, що постраждала на території іншої держави, якщо це підтверджено результатами розслідування органів цієї країни - у такому випадку, посадова особа приймає заяву без проведення співбесіди)

■ Проводиться перевірка інформації структурним підрозділом місцевої державної адміністрації

(із залученням суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, до проведення у семиденний строк перевірки інформації, зазначеної в опитувальному листі, щодо її достовірності)

Реєстрація та розгляд поданих документів до Нацсоцслужби відбувається протягом п'яти робочих днів від дати їх реєстрації. Довідка про встановлення статусу реєструється у відповідному журналі.

За результатами Нацсоцслужба надсилає місцевій держадміністрації лист із повідомленням про:

- встановлення статусу або продовження строку дії статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми
- відмову у встановленні статусу або відмову у продовженні строку дії статусу особи, яка постраждала*

СТАТУС НАДАЄТЬСЯ

строком до двох років та може бути продовжений за рішенням Нацсоцслужби не більш як на один рік з дати закінчення такого строку. Для продовження строку місцева держадміністрація подає до Нацсоцслужби відповідне письмове обґрунтування

*місцева держадміністрація протягом п'яти робочих днів повідомляє про прийняте рішення особу, яка в свою чергу має право оскаржити його у суді

В Україні з вересня 2012 року станом на початок липня 2023 року за даними Національної соціальної сервісної служби України офіційний статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, отримали 1143 особи.

За матеріалами Наталка МАРКІВ, «Вечірній Київ»